რედაქცია: სოლოლაკზე, ბაღის ქუჩაზე, გ. შადინოვის სახლში, № 33.

ხელის-მოწერა მიიღება რედაქციაში. გარეშე მცხოვრებთათვის: Въ Тифлисъ. Въ редакцію „Дроэба“.

გაზეთის ფასი: მთელის წლისა — 8 მ., ნახევარ წლისა — 5 მ., სამის თვის — 3 მ., ერთის თვისა — 1 მ.

ცალკე ნომერი ღირს შაურად.

დროება

ყოველ დღე ორშაბათს გარდა

ფასი განცხადებისა: დიდ ასოებით ასოზე 1 კაპ., ჩვეულებრივ ციცეროთი — 5 კაპ. ...

რედაქციას უფლება აქვს გასწოროს და შეამოკლოს დასაბეჭდათ გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატიები ავტორს არ დაუბრუნდება.

ცალკე ნომერი ღირს შაურად.

ტელეგრამები

(ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი)

პარიჟი, 22 ოქტომბერს. სტამბოლიდამ მოვიდა ამბავი, რომ ოსმალეთისა და ინგლისის მმართებლობას შუა ამ უკანასკნელ დროს დიდი უკმაყოფილება ჩამოვარდაო. ინგლისმა მოსთხოვა პორტას დაუყოვნებლივ შემოიღოს რეფორმები მცირე აზიაში. ამბობენ, თუ ხონთქარმა ამაზედ უარი განაცხადაო, ამ შემთხვევაში ის გადაყენებული იქნება და ოსმალეთის ტახტზე იმის მაგივრად იმის ძმას რაშიდ-ეფენდის აიყვანენ და აპეკუნათაც ინგლისი იქნებაო.

ტულონი, 19 ოქტომბერს. რუსეთის ტახტის მემკვიდრე ცესარევიჩმა და იმის მეუღლემ დაათვალიერეს აქაურ ნავთსადგურში რუსის კრეისერი „პეტერბურღი“ და გამოუცხადეს თავის კმაყოფილება ამ ხომალდის კამანდირსა.

სოფია, 21 ოქტომბერს. დღეს გაიხსნა აქ ბოლგარიის ხალხის წარმომადგენელთა პალატა და ამ დროს ბოლგარიის მთავარმა წარმოსთქვა სიტყვა, რომელშიაც თავის მხრითა და მთელი ხალხის მხრით დიდი მადლობა და პატივისცემა გამოუცხადა რუსეთის იმპერატორს - განმათავისუფლებელს; მთავარმა სთქვა ამასთანავე, რომ ბოლგარიას ამ ჟამად ყველა უცხო სახელმწიფოებთან კეთილი განწყობილება აქვსო.

სტამბოლი, 22 ოქტომბერს. ოსმალეთის სამინისტრომ ჰკითხა ინგლისის ელჩს ლეიარდს — თუ რა განზრახვით მოვიდა ჩვენს ზღვაში ინგლისის ესკადრა (სამხედრო ხომალდებით). ლეიარდმა ოფიციალურად უპასუხა ამ კითხვაზედ, რომ ინგლისის ესკადრა ჯერ-ჯერობით დარჩება ვარლში, მაგრამ შემდეგ შეიძლება სხვა ადგილას წავიდესო, რადგან ინგლისს ვერ შეუძლიან მოითმინოს მცირე აზიის ქრისტიანების დაჩაგვრა მაჰმადიანებისაგან და ყოველ ღონისძიებას იხმარს, რომ ოსმალეთის მთავრობამ რეფორმები შემოიღოს მცირე აზიაშიო.

პეტერბურღის ბირჟა, 22 ოქტომბერს.

(ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი)

ბანკის ბილეთები:	მან. კაპ.
პირველი გამოცემის —	94— „
მეორე — — — —	93—37
მესამესი — — —	93—50
მეოთხესი — — —	92—87
აღმოსავლეთის პირ. —	90—75
აღმოსავლეთის მეორე —	90—75
აღმოსავლეთის, მესამე —	„— „
ოქრო, ½ იმპერიალი —	7—78
გირაოს ფურცელი —	„— „
შინაგანი 5%, სესხის ბილეთები	

	მან. კაპ.
პირველი სესხის— —	231— „
მეორე სესხის — —	224—75

1 მანეთი ღირს:

ლონდონი — —	25—37	პენსი
ჰამბურღი — —	216—50	ცენტი
პარიჟი — — —	269— „	სანტიმი
ვენა — — —	129— „	პფენიგი
კავკასიის კერასინი — — —		

საქართველო

კიდევ სიძვირის გამო

ამ ზამთარში სიძვირესა და შიმშილს მოველით. ჯერ ახლა, ახალი მოსავლის შემდეგაც, ფუთი ფქვილი ქალაქში ორ მანეთ ნახევრად და მეტათაც ისყიდება; რაღას უნდა მოველოდეთ ზამთარში და გაზაფხულზე! ჯერ ახლა ქვეყანა სჩივის, რომ ყოველ გვარი ხორაგი, საჭმელ-სასმელი, სადგომი, საცმელი და სხვა ყველაფერი მამასისხლად შეიქნაო და შემდეგში რაღა მოგველის!

როგორც ყოველთვის ამ გვარ შემთხვევაში, ამ სიძვირესა, შიმშილსა და სიცივეს ყველაზე უფრო ღარიბი ხალხი იგრძნობს. მდიდარს რა უშავს? ის ერთი-ორათაც, ერთი-სამათაც შეიძლებს ყველაფრის ყიდვას და შეძენას, და თუ გაუჭირდა, ისევ იმავ ღარიბის კისრიდამ ამოიღებს... იკითხოს ღარიბმა, შეუძლომ, დღე-დღეზე მუშაობით მცხოვრებმა ხალხმა..

ქალაქის თვით-მმართველობის ვალია, რომ ამ გაჭირებაში იფიქროს რამე, მონახოს ღონის-ძიება და დაეხმაროს ხალხს. მართალია, ჩვენი ქალაქის ხაზინა, საუბედუროთ, იმდენად მდიდარი არ არის, რომ იმას შეეძლოს, ვსთქვათ, დიდძალი პურის ყიდვა და მუქთად დარიგება ღარიბ ხალხისათვის. მაგრამ ეს საჭიროც არ არის. ამ შემთხვევაში ჩვენი ქალაქის მმართველობას შეუძლია სწორეთ ისე მოიქცეს, როგორც მოიქცა სოფ. საგარეჯოს სოფლის საზოგადოების მოწინავე კაცები: ამათ სთხოვეს მთავრობას რამდენიმე ათასი ფუთი პური სესხათ იმ პირობით, რომ ფუთს შაიდ აბაზზე ზევით არ გაჰყიდდნენ სოფლის ხალხზე და შემოსულ ფულს მისცემდნენ მთავრობას. მთავრობამ მიიღო მხედველობაში გაჭირებული მდგომარეობა ხსენებული სოფლის ხალხისა, შეისმინა იმათი დანდობილი კაცების თხოვნა და მართლაც ასესხა პური ზემოხსენებულის პირობით, და როგორც ჩვენ შევიტყეთ, ეს პური უკვე წაუღია სოფელს და ისყიდება ხალხზედაო. ამ ნაირად, სოფელს ამ ზამთარში შიმშილის შიში აღარა აქვს და ეს დროებით ხელის-მომართვა მმართებლობისაგან, უეჭველია, ბევრი უბედურებისაგან და ვაჭრების ურიულ ვალებისაგან გადაარჩენს იქაურ ხალხს.

ჩვენ არა გვგონია, ქალაქის გამგეობამ რომ ეს საქმე ითავოს და სთხოვოს მთავრობას ამგვარი შემწეობა, უარი მიიღოს; ხაზინა ყოველთვის დაეხმარება ხალხს, თუ კი ნახავს, რომ ის დახმარებით თვითონ არაფერს არ წააგებს.

ამას გარდა ბაზრის ანგარიშის მცოდნე კაცებისაგან ვიცით ჩვენ, რომ ქალაქში ამ ჟამად პური ბლომათ არის, და მართლა ყველგან ხომ არ გაუფუჭებია კალიას ყანები, რომ ამისთანა სიძვირე და შიმშილი ჩამოვარდეს ჩვენში. მაგრამ ჩვენებური ვაჭრებისათვის ერთი რამ უბრალო მიზეზი არის საკმაო, რომ ერთი-ორად გააძვირონ თავიანთი საქონელი. ამათ დაუხვევიათ ახლა ხელზე, აქაო კალიამ პური გააფუჭაო, არსად არ მოსულაო, და აძვირებენ, აძვირებენ, თუმცა მაიდანზე პური ბლომათ არის და ბლომათაც შემოდის.

ამის გამო ქალაქის გამგეობა მოვალეა, რომ ამგვარ ვაჭრების, ამ ჩარჩების ოინებს მიაქციოს ყურადღება; მოვალეა, იზრუნოს, რამდენიმე კაცს არ ჩაუგდონ ხელში მთელი ქალაქის ხალხის ბედი.

თუ ამ ორ საქმეს: ხაზინიდამ პურის გამოტანას და იაფ ფასად ღარიბებზე გაყიდვას და ჩარჩების ალაგმვას — მოახერხებს ქალაქის გამგეობა, მაშინ, ჩვენ დარწმუნებული ვართ, ამ ზამთარში შიმშილისა და სიძვირის აღარ უნდა ეშინოდეს ჩვენი ქალაქის ღარიბ-მუშა ხალხს..

ს. მ.

დღიური

*** შარშან ზამთარში, როდესაც ომიანობის შემდეგ ამდენი ქვრივ-ობოლი და გაჭირვებული დარჩა, სხვათა შორის თფილისშიაც შესდგა კერძო საზოგადოება ამ „მეომართ გაჭირვებულ ცოლ-შვილთა შესაწევნელად". თუ არ ვცდებით, ამ საზოგადოების თავ-მჯდომარედ ამორჩეული იყო მაშინდელი ქალაქის თავი პატივცემული დ. ი, ყიფიანი, იმის ამხანაგად უფ. მოდზალევსკი და საზოგადოების სეკრეტრად უფ. იზმაილოვი. საზოგადოება აგროვებდა ფულს თავის მიზნისათვის, წევრებს დაურიგეს დაბეჭდილი კრუჟკები და დავთრები და სხვა.

მას აქეთ ამ საზოგადოებისა სრულიად არა ისმის-რა. არსად არ შევხვედრივართ ამ საზოგადოებისაგან გამოცემულ თავის მოქმედების ანგარიშსა—თუ რამდენი მოაგროვა იმან ფული და რამდენი დაურიგა მეომართა გაჭირვებულ ოჯახებს თავის მიზნის აღსასრულებლად.

ჩვენის აზრით, რიგი და წესი იყო, რომ საზოგადოების გამგეობას ანგარიში გამოეცხადებინა და შეეტყობინებია თავის მოქმედება იმ პირთათვის, რომელთაც იმას ამ ქველ საქმეში ხელი მოუმართეს...

*** გაზეთს „კავკაზში" იწერებიან, რომ ამ ჟამად ბათუმში შეკრებილან ოსმალოს და რუსის დანდობილი პირები (დელეგატები) ამ ორ სახელმწიფოს შუა ახალი სამზღვრების გასაყვანად; საქმის დასაწყებად ტრაპიზონის ვალის (გუბერნატორს) მოელიანო.

ამავე გაზეთის კორრესპონდენტის სიტყვით, გურული მილიციონერების წყალობით აჭარისაკენ ქურდობა და ავაზაკობა მოისპო.

*** ჩვენ შევიტყეთ, რომ იმ ქუთაისელ კორრესპონდენციის დაწერას, რომელშიაც იქაურ „ურთიერთ კრედიტის ბანკის" თაობაზედ სხდომა არის აღწერილი და რომელიც ხელ-მოწერილია „ქუთაისელი", ისეთს პირებს აბრალებენ, რომელთაც ის არ დაუწერიათ. ამის გამო საჭიროთ ვრაცხთ გამოვაცხადოთ, რომ ავტორი ამ კორრესპონდენციისა არის უფ. ალექსანდრე ი. ზამრეკელოვი.

„დროების" კორრესპონდენცია

ქუთაისი, 20 ოქტომბერს. 13 ამ თვეს ქუთაისის მაზრაში, სოფელს ოჯოლას, მოხდა ერთი ყურადღების ღირსი საქმე: აზნაურს თადეოზ მაქსიმეს ძეს იაშვილს, როდესაც ის ყოფილა აზნაურის ანტონ ქელბაქიანის ობლების ეზოში, თავს დასხმია ამავე სოფლის მღვდელი მ. ვასილ ნიკოლოზის ძე ქელბაქიანი თავის სამი ვაჟითურთ და ერთი აზნაურის ნემსაძის შემწეობით (ეს ნემსაძე დისწული ყოფილა მღვდლისა); ქელბაქიანები და ნემსაძე დაიარაღებულნი ყოფილან ხმლებით, რევოლვერებით, ხანჯლებით და კეტებით. მღვდელს ხმალი ანაფორას ქვეშ ჰქონდა ამომალული.

პირველათ მღვდელს დაუკრავს იაშვილისთვის თავზე ხმალი და მძიმეთ დაუჭრია; შემდეგ მამის მაგალითის მიხედვით შვილებსაც მიუყვიათ ხელი: რევოლვერი უსვრიათ, ხანჯლები დაუკრავთ და კეტებით უცემიათ.

ერთს მკლავზე აქვს იაშვილს ჭრილობა (ამბობენ, რევოლვერის ტყვიისაგან არისო), მეორე მკლავი გაჩეხილი აქვს ცერიც გაჩეხილი, თავზე, წინ შუბლს ზევით, ორს ალაგსა აქვს დაკრული კეტი, რისაგანაც თავი მეტათ ნაზიანები არის. სხვა ალაგას, სადაც კი დაუკრავსთ კეტები, მძიმე გალახულობა ატყვია. პირველათ, როდესაც მღვდელს დაუკრავს ხმალი, იაშვილი კიდევ არ დაცემულა, დაუპირებია გაქცევა და გაქცეულა კიდეც; ამ დროს დაუძახნია მღვდელს შვილებისათვის: „არ გაუშვათ ცოცხალი მაგ ეშმაკი! მოჰკალით, მოჰკალითო!" გაჰკიდებიან მას ყველანი და, სანამ ღობეზე გადახტებოდა, დასწევიან და ხანჯლის და კეტების ცემით დაუცვიათ...

იაშვილი, მეტათ დასუსტებული ბევრი სისხლის დაღვრით და ცემით, უსულგულო გაგდებულა. ბოლოს, როგორც ყოფილა, ამოუღია ხმა და კნავილით უთქვამს მღვდლისათვის: „ხომ მომკალი შენის ხელით ეს არის და უზიარებელს მაინც ნუ დამაგდებო!" ამის გამგონეს მღვდელს უთქვამს. „კიდევ ცოცხალია ეს ეშმაკი! დაჰკარით მაგრათ, დაჰკარითო!" კიდევ მოჰყოლიან ცემას და შემდეგ წასულან, დაუტოვებიათ იაშვილი დაღვრილს სისხლში მცურავი. ერთს ობოლს მოუნდომებია იმას დახმარებოდა და რაღაც ერთი გლახა ხანჯალი ჰკიდებია, ის, თუ არ ვიცი წალდი დაუკრავს მღვდლისათვის ხელებზე და ორს ალაგს ცოტათი დაუჭრია. ეს ყმაწვილიც გალახულაო.

ამბობენ, იაშვილს ჰქონია ამ დროს სანადირო თოფი, საფანტით გატენილი და მისთვის-რომ დაეფარა თავი ქელბაქიანებისაგან, უსვრია მათთვის და ერთი მათგანი გაკაწრულიაო.

ეს ამბავი დაუყოვნებლივ შეუტყობინებიათ პრისტავისათვის. პრისტავი წასულა მეორეს დღეს და შეუდგენია პროტოკოლი. გამომძიებელი და დოქტორი 18-ს წასულან სოფელს ოჯოლას, რომელიც მდებარეობს ქუთაისიდან თვრამეტ-ცხრამეტი ვერსის სიშორეზე. ამ დროის განმავალობაში, სანამ გამომძიებელი და დოქტორი წავიდოდნენ, მღვდელი და მისი შვილები ქუთაისში გამოქცეულან და უჩივლიათ, რომ იაშვილი თავზედ დაგვესხა, გვცემა და სიკვდილი დაგვიპირაო.

იაშვილი მძიმე დაჭრილია და მისი მორჩენა მეტათ საეჭოა.

ამ საქმის თაობაზე გამოძიება დაწყებულია და იმედი ვიქონიოთ, რომ სინიდისიანი გამოკვლევა აღმოაჩენს სიმართლეს. მხოლოთ ერთი უნდა ვსთქვათ: ამისთანა შემთხვევაებში საჭიროა, რომ მსწრაფლად და სასტიკად მოჰკიდონ ხელი გამოძიებას, თორემ მტყუან მხარეს შეუძლია ისე მოაწყოს საქმე, რომ თავის თავი უმანკო მტრედათ გამოიყვანოს. მომხდარა, რომ ამგვარ შემთხვევაში მხოლოთ რამდენიმე დღის შემდეგ მოუკიდნიათ ხელი გამოძიებისთვის.

ვინაა მტყუანი და ვინ მართალი ზემოხსენებული საქმეში,—ამის გარჩევა და გადაწყვეტა სასამართლოს წესია. მე კი ის მინდა მოგახსენოთ ამ წერილში, თუ იმ საზოგადოებას, საცა ეს საქმე მოხდა, და მახლობელ სხვა საზოგადოებაში როგორი შეხედულობა აქვსთ იაშვილის და ქელბაქიანების ურთიერთ შორის უკმაყოფილებაზე და რა მიზეზებს უჩვენებენ უმთავრესათ, რომლებზედაც ვითომ დამოკიდებულია ეს სისხლის ღვრა.

თადეოზ იაშვილი არის მკვიდრი დისწული მღვდლის ქელბაქიანისა. ობლები, რომლების მზრუნველიც იაშვილია, არიან ძმისწულები მღვდლისა. მღვდლის ვაჟები, რომელთაც მონაწილეობა ჰქონდათ ზემო ხსენებულ საქმეში, არიან აღზრდილნი ქუთაისის სასულიერო სასწავლებელში. ერთი იმათგანი მსახურობს იმერეთის საეპარხიო კანცელიარიაში, მეორე გუბერნიის სამმართველოში და მესამე აზნაურობის ბანკში.

წელს ზაფხულში „დროებაში" იყო დაბეჭდილი კორრესპონდენცია ვილაც „ვერმიცანიძის," რომელშიაც ავტორი უჩვენებდა ბევრ ბოროტ-მოქმედებას მღვდლის ვასილ ქელბაქიანისას ის კორრესპონდენცია ყოველს სიტყვაში თანახმა არის საზოგადო აზრისა თითქმის მთელს ოკრიბაში. ვისაც უნდა ჰკითხო, თითქმის ყველანი, ვისაც ნათესაობა ან მოყვრობა არ უშლის, ყველანი გეტყვიან, იმას რასაც „ვერმიცანიძე" ამბობდა. ამის დაწერა მღვდელს ქელბაქიანს დაუბრალებია იაშვილისათვის.

მღვდლის ვასილ ქელბაქიანის მამა ყოფილა მღვდელი ნიკოლოზ ქელბაქიანი, რომელსაც ჰყოლია ორი ვაჟი—ვასილი და ანტონი იმ დროსვე ყოფილა სოფელს ჭოგნარს მცხოვრები გლეხი პიკოლა ბელბაქიძე, რომელიც მოჯამაგირეთ ჰყოლია ერთს ამ მაზრის აზნაურს. ამ აზნაურის მოსამხურე ქალთან პიკოლას დაუჭერია საიდუმლო კავშირი და ამ კავშირის ნაყოფათ შეძენია ვაჟი ხოსიკა. მღვდელს ნიკოლოზ ქელბაქიანს პიკოლა ბელბაქიძის ვაჟი უჩვენებია თავის შვილათ („პიკოლას" უძახიან „ნიკოლოზს") და რადგან თვითონ აზნაური იყო, ჩაუწერინებია აზნაურების რიცხვში. ამ სახით პიკოლიჩი ნიკოლოზიჩათ გადაცვლილა. დარწმუნებით ამბობენ, რომ ეს კაცი სრულებითაც ნიკოლოზ მღვდლის შვილი არ არის; მის დედათ და მამათ უჩვენებენ სხვებს, და მღვდელს ნიკოლოზს თავის დღეში არ ჰყოლია შვილი ხოსიაო.

მღვდლის ნიკოლოზ ქელაბაქიანის

ვაჟი ᲐᲜᲢᲝᲜ გარდაცვალებულია, და მისი ობლების მზრუნველია ახლა ზემორე ხსენებული ᲘᲐᲨᲕᲘᲚᲘ. მეორე ვაჟი ᲜᲘᲙᲝᲚᲝᲖᲘᲐ არის მღვდელი ᲕᲐᲡᲘᲚᲘ ᲫᲔᲚᲑᲐᲥᲘᲐᲜᲘ, ესეც ზემორე ხსენებული. ᲕᲐᲡᲘᲚᲘ და ᲐᲜᲢᲝᲜ გაყოფილი ყოფილან, მაგრამ როდესაც ᲐᲜᲢᲝᲜᲘ გარდაცვალებულა, მის ძმას ᲕᲐᲡᲘᲚᲘს (თავის სურვილით და განკარგულებით) მოუხვევია ხელი ობლებისთვის და მათი ქონებისთვის და შეუერთებია თავის ოჯახთან. შემდეგ ობლები წამოზრდილან და მოუთხოვიათ ბიძისაგან თავისი საკუთრება, ნახევარი მამა-პაპის სოფლებისა, მაგრამ ბიძას ᲕᲐᲡᲘᲚᲘს არ მიუცია.

ᲗᲐᲓᲔᲝᲖ ᲘᲐᲨᲕᲘᲚᲘს, როგორც მზრუნველს, მხურვალე მონაწილეობა მიუღია ობლების საქმეში და მისი მეცადინეობით ობლები გადასულან ცალკე ეზოში. მღვდელს ვასილს ჯერ კიდევ გათავებული არ ჰქონია ობლებთან ანგარიში ამ უკანასკნელებს ეუბნება თურმე, რომ ნახევარი კი არა, მესამედი გერგებათო; მე მესამე ძმა მყავსო (უჩვენებს ᲑᲔᲚᲑᲐᲥᲘᲫᲔᲖᲔ) და იმისაგან ნაყიდი მაქვს მისი ნაწილიო, აი ნასყიდობაცაო.

ᲝᲑᲚᲔᲑᲘᲡ მზრუნველი ჰცდილობდა თურმე გამოეაშკარავებია საიდუმლობა, რომლითაც ᲑᲔᲚᲑᲐᲥᲘᲫᲔ ᲫᲔᲚᲑᲐᲥᲘᲐᲜᲗᲐ გადაქცეულა, რომ ამ სახით დაემტკიცებია ᲑᲔᲚᲑᲐᲥᲘᲫᲘᲡ უ-ᲫᲔᲚᲑᲐᲥᲘᲐᲜᲝᲑᲐ და ობლების სიმართლე. ᲐᲛ მიზეზის გამო მღვდელი ᲕᲐᲡᲘᲚ ᲫᲔᲚᲑᲐᲥᲘᲐᲜᲘ მეტათ გადამტერებია ᲘᲐᲨᲕᲘᲚᲘს და ბევრი ამბობს ამ ბოლოს დროს სიკვდილს ექადდაო.

ᲗᲐᲓᲔᲝᲖ ᲘᲐᲨᲕᲘᲚᲘს თვე-ნახევარია, რაც ცოლი შეურთავს. ᲐᲛ ქალის შერთვა ჰსურვებია ᲕᲐᲡᲘᲚ მღვდლის ვაჟს (უნდა იქონიოთ სახეში, ქალი მზითვიანი იყო). ᲫᲐᲚᲘ წაჰყოლია ᲘᲐᲨᲕᲘᲚᲘს და ᲫᲔᲚᲑᲐᲥᲘᲐᲜᲘ მიუტოვებია რიყეზე. ᲘᲡ გარემოება დაჰმატებია სხვებს და კიდევ უფრო გაუბრაზებია, როგორც თვითონ გარიყული სასიძო, აგრეთვე მამა მისი. მდებარე რიყესა ზედა სასიძო, შეპყრობილი სიყვარულისაგან, ამბობს თურმე ჩუმ-ჩუმათ (სულელი კი არაა გამომეძიებელთანა ჰსთქვას): „ᲮᲝᲛ ᲐᲛᲝᲕᲘᲧᲐᲠᲔ ᲘᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲖᲔ ᲯᲐᲕᲘᲠᲝᲛ! ᲘᲛᲐᲡ ეგონა, რომ ჩემს ლუკმას უჩხუბრათ დავანებებდიო!“

აი რას ჰფიქრობენ და რას ამბობენ. მე არაფერი შემითხზავს, ნურას უკაცრავად!

ᲗᲘᲜᲛᲔ ᲝᲙᲠᲘᲑᲔᲚᲘ.

ᲡᲐᲒᲐᲐᲡᲝ

ᲞᲐᲡᲣᲮᲘ ᲣᲤ. ᲘᲝᲡᲔᲑ ᲮᲔᲚᲐᲫᲔᲡ

ᲗᲥᲕᲔᲜᲡ პატივცემულ გაზეთში, უფ. რედაქტორო, № მე-138-ში დაბეჭდილი იყო შესახებ ჩემდამო სტატია; ავტორი, როგორც თვით წერილის ქვეშ აწერია, არის ჩემი ნაშეგირდალი (იგივე სტამბის მმართველი) ᲘᲝᲡᲔᲑ ᲮᲔᲚᲐᲫᲔ. ᲘᲡ წერილი არის აღსილი ისეთის უსაფუძვლო და უსირცხვილო ტყუილებით, რომ არ შეიძლებოდა მე, როგორც სიმართლის მქონე, არ აველელვები. ᲑᲣᲜᲔᲑᲘᲗ კაცის გულის თვისება ისეთია, რომ იგი ყოველთვის მაშინ უფრო ღელავს და ჯავრდება, როცა ცილს სდებენ მას; დამნაშავე კაცი არას დროს ისე არ შეწუხდება, როდესაც იმის უკანონობას გამოაშკარავებენ, როგორც სიმართლის მქონე. მეც ასე მომივიდა: ნათქვამმა უსაფუძვლო და სიცრუით აღსილმა წერილმა საშინლად ამაღელვა.

ᲐᲛისთვის წაკითხვისათანავე გარდავსწყვიტე მართლ-მსაჯულებისათვის მიმეცა ხელში ჩემი ნაშაგირდები და ჩემი გალანძღვისათვის და ცილის-წამებისთვის განესაჯა მას და მართლაც განვაცხადე სასამართლოში ყოველივე. ᲐᲥ საქმე მიდიოდა თავის რიგზედ, მაგრამ ამ უკანასკნელს დროს რამოდენიმე პატივსაცემმა პირმა მთხოვეს არ მიმეხედა ჩემი ნაშეგირდალის სიყრმაწვილის წინდაუხედველის მოქმედებისთვის და მომესპო საჩივარი. მეც უსმინე ამათ თხოვნას და მოვსპევი საჩივარი. მაგრამ ᲘᲝᲡᲔᲑ ᲮᲔᲚᲐᲫᲔ ისე ახლოს მეხება მე თავის წერილში, რომ არ შემიძლია ორიოდე სიტყვა არა ვსთქვა ჭეშმარიტების აღსადგენად.

ᲘᲝᲡᲔᲑ ᲮᲔᲚᲐᲫᲔ ამბობს: უფ. ᲔᲥᲕᲗᲘᲛᲔ ᲮᲔᲚᲐᲫᲔ დღე-დღეზედ ᲙᲐᲠᲐᲞᲔᲢᲐᲡ ემზგავსება, საანგარიშო ჩოთქი სულ გაცვეთილი აქვს; მაგრამ მუშა კაცის მინუტების ანგარიშობა და ლუკმა-პურის აწონა არა მგონია კაცური ანგარიში იყოს... ᲙᲘᲓᲔᲕ ᲪᲝᲢᲐ ქვევით: „მაგრამ ის დალოცვილი თუ თავისას ნაღდათ წამ-წამზედ და მინუტს-მინუტზედ ანგარიშობს, რა უშავს საათობით მუშა ხალხის მაინც იანგარიშოს..“

პირველად უნდა ვკითხო ᲘᲝᲡᲔᲑ ᲮᲔᲚᲐᲫᲔს, რითი ეემზგავსები მე ᲙᲐᲠᲐᲞᲔᲢᲐᲡ და რისთვის მაქვს გაცვეთილი საანგარიშო ჩოთქი! ᲘᲥᲜᲔᲑᲐ იმისთვის მადარებს ᲙᲐᲠᲐᲞᲔᲢᲐᲡ და მწამებს ჩოთქის გაცვეთას, რომ სტამბის შემოსავლის და გასავლის ანგარიშს ჩამოვართმევდი იმას, ჩემს გარეთ მყოფობის დროს? მაინცადა-მაინც ანგარიშის ჩამორთმევა პრიკაშჩიკისა არა მგონია დასაზრახისი იყოს.

მეორე, ჩემო გაზდილო, მაგრამ გამოუდეგარო ᲘᲝᲡᲔᲑ, თუ რომ მე მისხლობით პურს გიწონიდი, დათხოვნის შემდეგ, რომ ᲑᲣᲠᲘᲘᲓᲒᲐᲜ ჩამოხვედი, რისთვის-ღა მთხოვდი მიღებას უფ. ᲐᲜᲗᲘᲛᲝᲖ და ᲓᲐᲕᲘᲗ ᲯᲣᲦᲔᲚᲔᲑᲘᲡ პირით? ᲒᲐᲜᲐ მაგისთანა კაცს აღარ ერიდებიან? მაშინ ხომ ყველა სტამბებში ადგილის შოვნა შეგეძლო. ᲒᲔᲢᲧᲝᲑᲐ შენი კარგი კაცობისათვის აღარ მიგიღე.

მესამე, როდის ვიანგარიშე მე მინუტები შენზე ანუ სხვაზე? რატომ არა გრცხვენოდა მაგ სტრიქონის წერის დროს, დღეები მაინცა გეთქო. ᲐᲛის პასუხს ვსთხოვ იმათ, ვინც ჩემთან იყვნენ ᲑᲣᲠᲘᲘᲓᲒᲐᲜ ჩამოყვანილები, რომელნიც სხვაგან მუშაობენ ეხლა, (მე არ ვასახელებ იმათ, ვინც დღეს ჩემს სტამბაში მუშაობს, მით უმეტეს, რომ იქნება თქვას მკითხველმა, რომ „თავის მუშახალხს, როგორც უნდა ეგრე ეთქვენებს ხაზიანინო): ᲞᲚᲐᲢᲝᲜ ᲛᲝᲡᲘᲫᲔ, ᲓᲘᲛᲘᲢᲠᲘ ᲙᲘᲚᲐᲫᲔ, ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ ᲛᲐᲮᲐᲠᲐᲫᲔ და ᲛᲐᲠᲙᲝᲖ ᲮᲔᲚᲐᲫᲔ. ᲙᲕᲚᲐᲓᲕᲔ ᲔᲡᲗᲮᲝᲕ ამათ დამავალონ და დაურიდებლად მომცენ პასუხი, ვინ იყო ესე იძულებული ჩემგან.

ᲐᲛᲐᲡ გარდა ამბობს, რომ ვითომ მუშები სულ ᲑᲣᲠᲘᲘᲓᲒᲐᲜ მყავდეს ჩამოყვანილი და ისე ვატრიალებდე ყველას როგორც მე მსურდეს. ᲕᲘᲗᲝᲛ თუ ვინმემ ან ჯამაგირის, ან პურის მომატებაზედ რამე გამიბედა, ან ვითომ გავლანძღავ და ან ცემით მოვკლავ. ᲐᲛᲐᲕᲔᲑᲖᲔ ვკითხავ შემდეგს ᲘᲝᲡᲔᲑ ᲮᲔᲚᲐᲫᲔს: ᲜᲘᲙᲝ ᲖᲐᲠᲘᲫᲔ, ᲡᲝᲚᲝᲛᲝᲜ ᲝᲥᲠᲝᲪᲕᲐᲠᲘᲫᲔ, ᲘᲕᲐᲜᲔ ᲙᲐᲚᲐᲢᲝᲖᲝᲕᲘ, ᲙᲝᲡᲢᲐᲜᲢᲘᲜᲔ ᲑᲔᲠᲫᲔᲜᲝᲕᲘ, ᲜᲘᲙᲝ ᲝᲥᲠᲝᲪᲕᲐᲠᲘᲫᲔ და სხვები გურულები იყვნენ თუ ᲗᲤᲘᲚᲘᲡᲔᲚᲔᲑᲘ? ვინ მთხოვა ჯამაგირის მომატება, ნაცვლად ჯამაგირის მომატებისა ვისა ესცემე და ან გავლანძღე?

მესამე, ვითომც მე, როცა მუშა ხალხი მოვინდება სტამბაში, მაშინვე ᲑᲣᲠᲘᲘᲡᲐᲙᲔᲜ გავექანები ხოლმე და ვითომც იქიდგან მოტყუილებით მომყავს ბიჭები.—ᲘᲡ თვითონ თქვენვე წარმოიდგინეთ, უ. რედაქტორო, როცა სტამბმბეჭდავს და ამოძწყობლებს საჭიროებს. მაშინ რათ უნდა უსწავლელი ხამი ხალხი? ᲮᲣᲗ-ᲔᲥᲕᲡ თვეს ზარალის მეტს სარგებლობას ხომ ვერას მოუტანს სტამბას. შემ ხომ აღსილხარ სიცრუით, ჩემო ᲘᲝᲡᲔᲑ და აღარა დაგეჯერება-რა, და წრეზედ გადასულხარ; მხოლოდ მე თანახმა ვარ იმ პირებისა, რომელნიც ჩემი ნაშაგირდალი არიან და სხვა სტამბებში მუშაობენ, ანუ ჩემს სტამბაში გამოაცხადონ დაურიდებლად ვინ მოვატყუილე მე და ან ვის დაუჭირე ჯამაგირი, ამისი პასუხი ყველას შეუძლიან. ᲐᲜᲐ და ჩემო ერთგულო ᲘᲝᲡᲔᲑ! შენ ვინ მოგატყუილა და ვინ ჩამოგიყვანა ᲗᲤᲘᲚᲘᲡᲨᲘ? შენ არ იყავი, რომ 1877 წელს მაისში მომადექი ᲗᲤᲘᲚᲘᲡᲨᲘ გაჭირებული და მთხოვე შემწეობა სტამბაში მიმიღეო, მე რა ბანკირი ვიყავი, შემწეობა მომეცა, მაგრამ შეძლების-დაგვარად არ დავიშურე მე მაშინვე ვარი გითხარი, რადგანაც შეგირდებიდგან შეიწროებული ვიყავი და ადგილიც არა მქონდა; რა გითხარი მე მაშინ, გირჩიე თუ არა, სამასწავლებლო სემინარიაში შესულიყავი და მე რაც შემეძლო შემწეობა აღგითქვი? ᲒᲘᲗᲮᲐᲠᲘ თუ არა, სხვა საქმეზედ თვალ-ყური გეჭიროს, მანამ ჩემთან სჭამე პური-მეთქი? შენ რა მითხარი ამ სიტყვებზედ, მოიგონე ისიც; —შენ რას ლაპარაკობ სხვაზედ, მაგალითებრ: თუ შენთან ვატყუვი მე, სხვასთანაც ვიმტყუნებ. და მემრე რომ აღარ მომშორდი, ექვსი თუმანი პირველ წელიწადში მოგეცი, სრული ჩემი სასმელ-საჭმელი და ჩაცმა-დახურვით, სამი თუმანიც კიდევ გაჩუქე; მეორე წელიწადს თორმეტი თუმანი მოგეცი ჩემი სასმელ-საჭმელით და ოთხი თუმანიც გაჩუქე და ამ ორი წლის განმავლობაში ხელო-

ბაც ისწავლე; ეს იქნება აღარ გახსოვდეს როგორც ხვა კეთილი მიქნია შენთვის, მაგრამ ამისი მოწამე არის უ.უ. ანთიმოზ, დავით ჯულელები, ქაშვეთის ეკკლესიის პრიჩეტნიკი ბიორგი ზალიკანოვი და ჩემი სტამბის ხალხმა ყველამ იციან, როცა დაგითხოვე და ამ ხალხთან გაგისწორდი, ხომ სცანი მაშინ ყველა მიღებული.

ექვიმე ხელაძე.

(დასასრული შემდეგში)

განცხადებანი

ყმაწვილი კაცი ამზადებს ბავშვებს პირველ და მეორე კლასისთვის. მსურველს შეუძლია თვისი ადრესი დასტოვოს „დროების“ რედაქციაში.

(5—3)

ამ დღეებში გამოვა ეოდეევილი
„მოდი და ენდეთ ქალსა!“
თხზულება მ. ზ. ჯორჯაძისა.

(5—1)

ამ შაბათს, 27 ოქტომბერს, კავკასიის სამეურნეო საზოგადოების სადგომში იქნება **ხილის გამოფენა** უფ. ბუშეკის ქამბილეის (ვლადიკავკასის მახლობლად) ფერმისა. უფ. ბუშეკმა რამდენჯერმე გამოფინა ქ. ვლადიკავკაზში თავის ბაღის ხილი და ამ ხილის გემოს, სიდიდეს და სილამაზეს ხსენებულმა ქალაქმა მიაქცია ჯეროვანი ყურადღება.

სასურველია, რომ თფილისის ახლომახლო ბაღების მეპატრონეებმაც ისარგებლონ ამ შემთხვევით და გამოაფინონ აგრეთვე სამეურნაო საზოგად. სადგომში თავიანთი ბაღის ხილიც. სამეურნეო საზოგადოება თავის მხრით რაც შეიძლება შემწეობას მისცემს აქაურ მებაღეებს, რომელნიც ისურვებენ ხილის გამოფენას.

ვისაც ჰსურს გამოფენაში მონაწილეობის მიღება, ესთხოვთ მიმართონ საზოგადოებაში და თვით გამოსაფენი ხილი 26 ოკტომბრამდინ უნდა წარმოადგინონ. გამოგზანილს ხილზე უნდა იყოს მიკრული ქალალდი (ეტიკეტი) და ზედ ეწეროს თუ რა გვარი ხილია ეს ხილი და რა ჰქვია იმას სახელად.

(3—1)

გ. ჩარკვიანის
ქართული წიგნის მაღაზიაში,
ქაშვეთის ეკლესიის შენობაში, № 1 და 2
იყიდება შემდეგი ახალი **ქართული წიგნები:**

თ ვ ა ლ - ს ა ჩ ი ნ ო სწავლა ახლად შეარულის ყმაწვილებისათვის სახალხო შკოლებში. შედგენილი მიხ. ჯიჭინაძისაგან—ფასი 40 კაპ.

ბ ა ნ ჯ გ ვ ლ ი ა ნ ი ფ უ ტ კ ა რ ი—თხ. ავენარიუსისა ნათარ. ალ. აბაზაძესაგან—ფასი 15 კაპ.

ბ ლ ა ხ ი ს ნ ა მ ბ ო ბ ი მოთხრობა ილია ჭავჭავაძისა. ბამ. არ. საფაროვისაგან ფასი 25 კ.

რ ა მ დ ე ნ ი მ ე ს უ რ ა თ ი ყ ა ჩ ა ღ ი ს ც ხ ო ვ რ ე ბ ი დ ა მ პოემა ილია ჭავჭავაძისა გადმობეჭ. ჟურნ. „ივერიდგან“ ფასი 10 კაპ.

ბ ო ლ ი თ უ გ ი ნ დ ა ე ს ა რ ი ს, ეოდეევილი ვასილ აბაშიძისა ფასი 10 კ. და სხვა-და-სხვა ქართული წიგნები.

Въ Тифлисъ. Книжный магазинъ Григорія Чарквіани въ зданіи Кашветской церкви, № 1 и 2.

თფილისის ქალაქის გამგეობისაგან
ქალაქის გამგეობა უცხადებს ტრაქტირებისა, ხარშოვნიკებისა და პასტაიალი დეორების პატრონებს, ეფუძნებიანახმად ტრაქტირების წესდებისა § 17 მუხლისა, ისინი ვალდებულნი არიან ამ ოქტომბრის (ლეინობისთვის) განმავალობაში შემოიტანონ ქალაქის ბამგეობაში ხეედრი ფული და მიიღონ ვაჭრობის უფლებისათვის ჯეროვანი მოწმობა 1880 წლისათვის. ვინც ამ მოთხოვნილებას არ აასრულებს, იმათ ტრაქტირებსა, ხარშოვნიკებსა და პასტაიალი დეორებს უპრავა უეჭველად მომავალი 1880 წლის 1 იანვარს დაკეტავს.

დედანი

(პროპისი) სურათებით

შედ. ან. ჯუღელისაგან

გამოვიდა და ისყიდება შემდეგ ადგილებში:

თ ბ ი ლ ი ს ს: ჩარკვიანის, ვარ თანოვის და ბრიქეროვის წიგნის მაღაზიებში,

ქ უ თ ა ი ს ს: სასულიერო სასწავლებელში და ანტ. ლორთქიფანიძის ბიბლიოთეკაში,

ს ა მ ე გ რ ე ლ ო ში: სასულიერო სასწავლებელში დ. სუჯუნას თოფურიძის ლუქანში და აბაშაში უფ. ანტ. ქეკელიასთან შკოლაში,

ო ზ ურ გ ე თ ს: სასულიერო სასწავლებელში,

ხ ო ნ ში: უფ. ჭალაგანიძესთან,

ბ ო რ ს: სასულიერო სასწავლებელში,

თ ე ლ ა ვ ს: სასულიერო სასწავლებელში და ხირსელოვის წიგნის მაღაზიაში,

ს ი ღ ნ ა ღ ს: უფ. კ. ბალაშვილთან.

ფასი ერთის ეგზემპლიარისა აბაზი.

რკ. გზა.	დილა.		საღამ.		II კ.		III კ.	
თფილისი . .	9	21	5	18	მ	კაპ.	მ.	კაპ.
მცხეთა . . .	10	11	6	27	-	85	-	44
ბორი. . . .	11	58	9	43	3	„	1	53
ხაშური . . .	1	29	11	57	4	73	2	42
სურამი . . .	1	44			4	90	2	61
უვირილა . .	5	49			7	21	3	69
რიონი. . . .	6	57			8	44	4	31
სამტრედია .	7	51			9	66	4	93
ახალ-სენაკი	8	43			10	71	5	47
ფოთი. . . .	9	50			12	24	6	26
ფოთი	9	3						
ახალ-სენაკი.	10	14			1	53	-	78
სამტრედია .	11	5			2	61	1	33
რიონი . . .	12	13			3	84	1	97
უვირილა . .	1	18	ღამე.		5	3	2	56
სურამი . . .	5	12	1	10	7	34	3	74
ხაშური . . .	5	39	1	37	7	51	3	84
ბორი	7	5	4	8	9	24	4	73
მცხეთა . .	8	50	6	59	11	39	5	82
თფილისი. .	9	31	7	56	12	24	6	26

ტელეგრაფი

ო ცი სიტყვა თ ფ ი ლ ი ს ი დ ა მ.

	მან	კაპ.
კავკასიის აქეთა მხრის ყველა ქალაქებში	—	50
როსტოვს, ოდესას, მოსკოვს,	2	—
პეტერბურღს, ვარშავს	2	—
ოსმალეთში, შვეიცარიაში .	3	—
იტალიაში და საფრანგეთში .	3	50
ინგლისში.	3	75

ფ ო ს ტ ა

ა) **თ ფ ი ლ ი ს ი დ ა მ:** სამზღვარ გარეთ, ქუთაისს, რუსეთს—ყოველ დღე კვირას გარდა. ზუგდ. ორშ. და ხუთშ. ოზურ.—პარასკ. და ორშ. ქუთეთს—სამშ. და შაბ. ბ) **ქ უ თ ა ი ს ი დ ა მ:** თ ფ ი ლ ი ს ი ს და ფ ო თ ი ს ა კ ე ნ—ყოველ დღე კვირას გარდა. ოზურგეთს—ორშ. და პარასკ.

წიგნის გაგზავნა რუსეთში და სამზღვარ გარეთ:	კაპ
ლია წიგნის	3
დაბეჭდილის (სამი მისხალი) .	7

მაზანდა	მან	კაპ
თფილისი 9 ოქტომბ.	—	—
ფქვ. თეთ. ბანჯისა ფუთ.	2	55
ფქვ. წითელი . .	2	20
ქერი ფუთი . . .	1	40
ბამბა ერევნისა, ფუთი.	8	65
—ამერიკისა, ფუთი .	9	30
ბაკენტილი ბამბა ფუთი.	11	70
მატყლი თუშური ფუთი.	8	20
—მ.ირაქმისა ფუთი .	3	70
აბრეშუმი ნუხური სტ.	2	10
ქონი ფუთი . . .	5	80
ქონის სანთელი ფუთი.	7	60
სტეარინის სანთელი ფ.	11	65
ხორცი ძროხისა .ლიტრა	—	—
—ცხვრისა, ლიტრა . .	—	—
სპირტი ვედრო . . .	4	50
შაქარი ბროკ. ფუთ .	7	25
—ფხვნილი ფუთი .	5	70
ყავა რიგვალი ფრ. .	—	65
ზეთი ქუნჯუთისა ფუთი.	14	—
თამბაქო საშუალო ფუ.	6	70

თ ფ ი ლ ი ს ი ს ს ა მ კ უ რ ნ ა ლ ო.

ერევნ. მ.ი.დ., წინამძღვაროვ. ხახლი. ავათმყოფებს მიიღებენ ყოველ დღე დილის 8 საათიდამ 10-დინ.

ო რ შ ა ბ ა თ ს: ლისიცევი და ბარალევიჩი—შინაგ. ავათმყოფობის.

ს ა მ შ ა ბ ა თ ს: ვერმიშევი შინაგ. ავათმყოფ.; რეიხი—თვალის, ბურავლევი—ვენერიულის, და კანისა; ბაბოვი—გულისა და შინაგ.

ო თ ხ შ ა ბ ა თ ს: ლისიცევი—შინაგ, ასტეა-ცატუროვი—ქალისა და ბავშვების ავათმყ.

ხ უ თ შ ა ბ ა თ ს: ვერმიშევი—შინაგ. ავათმყ. და ბურავლევი—კანის და ვენერიულის.

პ ა რ ა რ ა ს კ ე ვ ს იქნებიან: ლისიცევი, შინაგ.; ასტეა-ცატუროვი—ვენერ. და კანის; ბაბაევი—გულისა და შინაგ. ავათმყოფ.

შ ა ბ ა თ ს: ვერმიშევი, შინაგ.; ბურავლევი.—ვენერ. და კანის; რეიხი—თვალის.

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 23 Октября 1879 г. Типографія Меликова. ბამომც. ს. მელიქიშვილი. რედ. ს. მესხი.